

Dosarul nr. 3r-132/20

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani– O. Țurcan

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru

DECIZIE

17 iunie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de către Valeriu Doagă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient
accesoriu Casa Teritorială de Asigurări Sociale sectorul Centru cu privire la
contestarea actului administrativ, recalcularea și achitarea pensiei,
împotriva încheierii din data de 04 martie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a declarat inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări
Sociale, din motivul neprezentării apelului motivat în modul stabilit de art. 232, alin.
(2) din Codul administrativ,

constată:

La 16 august 2019 Valeriu Doagă a înaintat acțiune în contencios administrativ
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu Casa
Teritorială de Asigurări Sociale sect. Centru, prin care a solicitat obligarea Casei
Naționale de Asigurări Sociale la recalcularea și achitarea pensiei. (f.d.1-4)

Prin hotărârea din data de 14 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul
Rîșcani s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Valeriu
Doagă. (f.d.36, 39-46)

La 27 noiembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel
nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel,
casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea
de chemare în judecată să fie respinsă ca fiind neîntemeiată. (f.d.38)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 04 martie 2020 a declarat
inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, ca urmare a
depunerii motivării apelului după expirarea termenului prevăzut de lege. (f.d. 56-57)

Împotriva încheierii instanței de apel, la data 06 aprilie 2020 a depus recurs
Casa Națională de Asigurări Sociale, prin care a solicitat admiterea recursului,
casarea încheierii ca fiind neîntemeiată.

În motivarea recursului Casa Națională de Asigurări Sociale a indicat că
hotărârea motivată a instanței de fond a fost recepționată la data de 21 ianuarie 2020.
Cererea de apel motivată a fost înregistrată în registrul de ieșire a Casei Naționale

de Asigurări Sociale la data de 22 ianuarie 2020, imediat după ce s-a adus la cunoștință hotărârea motivată, care a parvenit la data de 21 ianuarie 2020.

Casa Națională de Asigurări Sociale a mai indicat că a încercat să înregistreze apelul motivat în cancelaria Curții de Apel Chișinău, însă apelul nu a fost înregistrat din motiv că cauza de contencios administrativ nu a parvenit în adresa Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată, care a emis încheierea contestată, în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 04 martie 2020, expediată prin intermediul poștei electronice în adresa Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 09 martie 2020. (f.d.58)

Termenul de depunere a recursului a început a curge din data de 10 martie 2020.

Dat fiind faptul că prin prisma pct. 8 din Anexa la dispoziția nr. 1 din data de 18 martie 2020 a Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova termenele de exercitare a căilor de atac aflate în curs la data instituirii stării de urgență se întrerup, urmând a curge noi termene, de aceeași durată, de la data încetării stării de urgență. Astfel, termenul de declarare a recursului pentru Casa Națională de Asigurări Sociale după întrerupere a început a curge de la data de 16 mai 2020.

În aceste circumstanțe recursul, înaintat de către Casa Națională de Asigurări Sociale la 06 aprilie 2020, se consideră a fi depus în termen.

Conform art. 243, alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Examinând recursul, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră neîntemeiat și care urmează a fi respins, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărârea din data de 14 noiembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani s-a admis integral cererea de chemare în judecată înaintată de către Valeriu Doagă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale. (f.d.36, 39-46)

La 27 noiembrie 2019 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie respinsă ca fiind neîntemeiată. Totodată și-a rezervat dreptul de a depune apelul motivat după luarea la cunoștință cu hotărârea motivată. (f.d.38)

Potrivit avizului de recepție DS20359739661AS Casa Națională de Asigurări Sociale a recepționat hotărârea motivată la 21 ianuarie 2020. (f.d. 48)

Apelul motivat a fost depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale la data de 27 februarie 2020. (f.d. 53-55)

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din data de 04 martie 2020 a declarat inadmisibil apelul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale, ca urmare a depunerii motivării apelului după expirarea termenului prevăzut de lege. (f.d. 56-57)

Conform art. 232, alin. (2) din Codul administrativ motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Casa Națională de Asigurări Sociale prin recursul înaintat a criticat concluzia instanței de apel, indicând că a întreprins acțiunii de a depune apelul în termen, însă nu a fost înregistrat din motiv că dosarul nu a parvenit în instanța de apel.

Instanța de recurs analizând argumentul recurente, îl consideră declarativ, ori prin prisma art. 96, alin. (1) din Codul administrativ comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor.

Prin urmare, Casa Națională de Asigurări Sociale în cazul refuzului de a i se înregistra apelul motivat în cancelaria Curții de Apel Chișinău, avea posibilitatea reală de a depune apelul motivat prin intermediul poștei electronice a instanței de apel sau prin intermediul oficiului poștal.

În acest context completul specializat concluzionează ca fiind corectă soluția instanței de apel de declarare a apelului inadmisibil, ori este cert că Casa Națională de Asigurări Sociale nu s-a conformat prevederilor legale și nu a depus apelul motivat în termenul stabilit la art. 232, alin. (2) din Codul administrativ.

Instanța de recurs reamintește recurente că importanța termenelor procedurale este dictată de faptul că ele determină regimul temporar optimal pentru realizarea justiției, pe de o parte, mobilizează cercetarea cauzei, pe de altă parte contracarează urgentarea nejustificată a realizării drepturilor și obligațiilor procesuale, reprezentând instrumentul prevenirii uzării de către participanții la proces cu rea-credință de drepturile lor procedurale. Neexecutarea dispozițiilor normelor de drept material determină aplicarea sancțiunilor procedurale, cu survenirea efectelor negative.

La caz, termenul de depunere a apelului motivat începe a curge de la 22 ianuarie 2020 și a expirat la data de 20 februarie 2020. În acest interval de timp Casa Națională de Asigurări Sociale nu a depus apel motivat.

În urma celor constatate Colegiul menționează că exercitarea oricărei căi de atac și neîndeplinirea oricărui alt act de procedură în termenul legal atrage decăderea din drept, afară de cazul când legea dispune altfel sau când partea dovedește că a fost împiedicată printr-o împrejurare mai presus de voința ei să efectueze acțiunea în termen.

Conform art. 24, alin. (1) din Codul administrativ participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Bună-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute lege, ori termenul de apel este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea lui atrage după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Astfel, se constată drept temeinică încheierea instanței de apel, deoarece Casa Națională de Asigurări Sociale nu a prezentat motivarea apelului în modul stabilit de art. 232, alin. (2) din Codul administrativ, fapt ce a atras consecințele dispozițiilor art. 236, alin. (2), lit. e) din Codul administrativ.

De asemenea, în termenul stabilit de lege pentru prezentarea apelului motivat apelantul nu a luat măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță.

Conform jurisprudenței CEDO participanții procesului de judecată, inițiind proceduri în justiție, urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În aceste circumstanțe, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție subliniază că neprezentând apelul motivat în termenul stabilit de lege, Casa Națională de Asigurări Sociale, a demonstrat o neglijență a drepturilor sale procedurale, prin urmare instanța nu poate accepta o asemenea omisiune, or, ea contravine legislației naționale și internaționale.

Instanța de recurs consideră că soluția instanței de apel este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul articolului 6 din Convenția Europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în instanța de fond și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243, alin. (1), lit. b) din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul depus de către Casa Națională de Asigurări Sociale.
Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Maria Ghervas

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh